

TRANSPOZICE REVIDOVANÉ SMĚRNICE O PRŮMYSLOVÝCH EMISÍCH (IED 2.0)

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1785

ze dne 24. dubna 2024,

kteřou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečistění) a směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů

Datum zveřejnění v úředním věstníku EU 15. července 2024

Platnost – dvacáty den od zveřejnění (článek 5 IED 2.0)

Termín pro transpozici do národní legislativy – 1. červenec 2026 (článek 4 odst. 1 IED 2.0)

Harmonogram transpozice IED 2.0 do zákona o integrované prevenci

08/2024	Sm ě rnice vstoupila v platnost
08 – 12/2024	Anal ý za – v ě cn ý z á m ě r z á kona
09/2024 – 12/2024	P ř íprava n á vrhu novely z á kona – paragrafov é zn ě n í z á kona
01/2025	Vnit ř n í p ř ipom í nkov é řízení M Ž P
02 – 04/2025	Meziresortn í p ř ipom í nkov é řízení
04/2025	P ř edložen í n á vrhu z á kona – verze pro Vládu ¹
05/2025	Odesl á n í do Doln í sn ě movny Parlamentu a n á sledn ě Senátu
05/2026	Konečn á verze pro Sb í rku z á kon ů
05 – 06/2026	Uveřejn ě n í ve Sb í rce z á kon ů
07/2026	Z á kon vstoup í v platnost

Aktuální stav:

Je zpracována tabulka s podrobným členěním změn ve směrnici IED a kde jsou uvedena zákonná ustanovení, která byla transpozicií k původnímu znění IED. Zároven jsou v jednotlivých částech již uvedeno zdůvodnění, které vychází jednak z preambule IED 2.0 a jednak z jednotlivých dokumentů vzniklých v přůběhu vyjednávání revize směrnice.

Tabulka je nyní v neformálním připomínkové řízení s Ministerstvem přůmyslu a obchodu (MPO) a některými přůmyslovými svazy. Byla představena na Fóru pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (Fórum o BAT) a na pracovní skupině „Kraje a integrovaná prevence“ (KIP) v listopadu 2024. Připomínky by měly být doručeny na MŽP do 13. prosince a po jejich vypořádání se začne pracovat na **rozdílové tabulce** (prakticky je součástí již zpracované) a na **návrhu legislativně-technických úprav**. Předpokládá se, že oba dokumenty bude možné předložit odboru legislativnímu během přvního týdene v lednu 2025.

Práce na transpozici přobíhájí podle pokynů legislativního odboru.

¹ V legislativním plánu vlády byl termín předložení upraven na září 2025, což je nejzášní termín pro předložení.

V IED 2.0 je vyžadována aktualizace pravidel, jimiž se řídí tzv. sevillský proces, tj. rozhodnutí o pravidlech o výměně informací a tvorbě referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách BREF². Jedním ze zásadních důvodů pro revizi je mj. také stanovení kratšího časového rámce pro celý proces revize každého BREF (nyní se doba revize pohybuje mezi 4-5 lety, dokonce u jednoho BREF byla 9 let), ačkoliv současná IED stanovovala harmonogram tvorby a přezkumů BREF v rozsahu 2 let. Termín pro uplatnění nových pravidel je v IED 2.0 stanoven na 1.červenec 2026.

Rozhodnutí o pokynech k BREF zahrnuje:

- postup pro vypracování a přezkoumání BREF;
- obsah a rozsah BREF;
- formát a obecný obsah závěrů o BAT;
- organizace výměny informací;
- rámec pro sběr a předkládání údajů;
- zajištění kvality vypracování a revize BREF.

Cíle revize:

- zahrnutí nových prvků IED 2.0 – přísnější environmentální normy, cirkulární ekonomika, dekarbonizace a zvýšená účinnost zdrojů;
- přesnější pokyny pro shromažďování a analýzu údajů, vč. ochrany poskytnutých dat;
- zajištění jednotného přístupu k vypracování BREF, usnadnění srovnatelnosti výsledků a harmonizované implementace všemi členskými státy;
- zajištění aktivní účasti členů technických pracovních skupin (TWG/TPS – zástupců států, národních TPS, průmyslu a NGO) ve všech fázích procesu revize / tvorby BREF;
- větší důraz na monitorování emisí a využívání zdrojů v souladu s vyvíjejícími se prioritami v oblasti životního prostředí;
- začlenění metod a referenčních hodnot pro snižování emisí skleníkových plynů a přechod na nízkouhlíkové technologie v průmyslových procesech;
- jasné vymezení časových harmonogramů, rolí a odpovědností všech zúčastněných stran zapojených do přípravy a revize / tvorby BREF.

Současný stav:

- březen 2024 – úvodní diskuzní jednání (Dessau, Německo), příprava orientačního dokumentu, v rámci kterého byly hledány rezervy z hlediska zkrácení lhůt, jednotlivé státy informovaly, jak pracují národní pracovní skupiny a hledaly se postupy, které by měly optimalizovat výměnu informací;
- říjen 2024 – termín pro předložení připomínek k 1.draftu dokumentu pro revidované pokyny BREF od fóra podle článku 13 směrnice IED.

Plánované kroky:

- Plánuje se, že kompletní návrh revidovaných pokynů BREF bude fóru předán do konce prosince 2024 nebo na začátku roku 2025.
- Fórum bude mít tři měsíce na přezkoumání návrhu dokumentu a poskytnutí zpětné vazby.

TPS, TWG a systém výměny informací má na MŽP na starosti Bc. Kristýna Sůvová.

² 2012/119/EU: Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 10. února 2012, kterým se stanoví pravidla týkající se pokynů pro shromažďování údajů a pro vypracovávání referenčních dokumentů o BAT a pro zajišťování jejich kvality podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU Parlamentu a Rady o průmyslových emisích

INOVAČNÍ CENTRUM PRO PRŮMYSLOVOU TRANSFORMACI A EMISE (INCITE)

INCITE je novým prvkem IED 2.0 pro řešení průmyslových transformací. Přidává k sevillskému procesu mechanismus zaměřený na nezbytný vývoj a prohloubení konceptu nejlepších dostupných technik.

Cílem INCITE je systematicky shromažďovat a analyzovat informace o inovativních průmyslových a ekologických technikách, které mohou vést k dekarbonizaci, odstraňování znečištění, efektivnímu využívání zdrojů a oběhovému hospodářství ve velkých průmyslových a zemědělských zařízeních spadajících pod působnost IED.

Počáteční zaměření se vztahuje na energeticky náročná průmyslová odvětví, přičemž později zahrne všechna zbývající odvětví IED.

Role INCITE v procesu BREF:

- podpora zavádění inovací – identifikovat a analyzovat informace o inovativních technikách, včetně nově vznikajících a transformačních technik, a environmentální výkonnosti;
- sběr a analýza informací o vznikajících technikách, které mají být nejméně na úrovni technologie nebo v podobě prototypu systému v relevantním provozním prostředí;
- charakterizace stupně vyspělosti úrovně technologické připravenosti (TRL), úroveň rozvoje a zhodnocení jejich environmentální výkonnosti – emise a využití zdrojů, přičemž musí být respektovány problémy, které jsou dány novostí inovativní techniky (CBI) a vyloučeny výzkumné činnosti;
- zajištění dostatečné kvality dat s ohledem na všechna potenciální omezení a s ohledem na dostupnost dat a jejich robustnost (za současného respektování problémů s přístupem k CBI);
- příprava výměny informací o vypracování, přezkoumání a aktualizaci příslušných referenčních dokumentů o BAT.

Současný stav:

- červen 2024 – zahájení činnosti centra INCITE;
- říjen 2024 – spuštěna první verze informační platformy (INCITE)³.

Platforma umožní podávání informací o inovativních technikách, které dosáhly určité úrovně technologické vyspělosti, alespoň blízké provoznímu testování a demonstraci v relevantním prostředí a jsou prakticky připraveny k průmyslovému použití. Předložené informace budou podrobeny důkladné analýze centra INCITE, které zajistí, že každá technika bude posouzena z hlediska jejího potenciálu přinést podstatné přínosy pro životní prostředí a nákladovou efektivitu ve srovnání s konvenčními technikami nebo procesy.

Na platformu je nyní nahráno přibližně 20 projektů, které představují příklady inovativních technologií vyvinutých v energeticky náročných průmyslových odvětvích. Tyto projekty mají pouze ilustrativní charakter a obsahují pouze veřejně dostupné informace, které pomáhají demonstrovat funkce platformy. Budou také sloužit jako výchozí bod pro budoucí předkládání technik.

Za ČR se připravuje jeden projekt, který bude (pravděpodobně) předložen na posouzení INCITE.

INCITE má na MŽP na starosti Bc. Kristýna Sůvová.

PRACOVNÍ SKUPINA UCOL (UNIFORM CONDITIONS FOR LIVESTOCK REARING)

Největší změny IED 2.0 se týkají intenzivních chovů hospodářských zvířat.

Rozšiřuje se působnost IED v oblasti velkochovů a zároveň se převádí do zjednodušeného režimu ve zvláštní kapitole – **Kapitola Vla Velkochovy drůbeže, prasat**. Definice a prahové hodnoty jsou uvedeny v samostatné příloze Ia, oproti současné úpravě se kapacita zařízení odvozuje od dobytčích jednotek a sčítají se chovy různých druhů mezi sebou. Oproti původnímu návrhu revize IED 2.0 nezahrnuje chov skotu

³ <https://innovation-centre-for-industrial-transformation.ec.europa.eu/submit-your-innovative-technique>

(ale s požadavkem, aby EK prověřila do roku 2026 jejich zahrnutí). IED 2.0 také obsahuje ustanovení k zamezení umělému rozdělování velkochovů – nacházejí-li se dvě nebo více zařízení blízko sebe a mají-li stejného provozovatele či jsou-li zařízení pod kontrolou provozovatelů, kteří jsou v hospodářském nebo právním vztahu (typicky rodinné farmy). Přechnodná ustanovení určují postupný tříletý náběh v závislosti na velikosti farmy počínaje rokem 2030.

Pro tento sektor IED 2.0 členskými státy umožňuje zjednodušený postup schvalování – pouze registrací. Dále komise na základě IED 2.0 připraví tzv. provozní pravidla (obdoba současných provozních řádů), která mohou být členskými státy přijata a příp. doplněna. Pro přípravu jednotných provozních pravidel byla vytvořena pracovní skupina UCOL. Jejím cílem je vytvořit harmonizovaný rámec environmentálních standardů, zahrnující limity emisí, monitorování, nakládání se statkovými hnojivy a další aspekty spojené s chovem zvířat.

Jednotná provozní pravidla na úrovni EU budou nahrazovat BREF a závěry o BAT pro tento sektor. Závazný termín pro přijetí je září 2026.

ČR již od začátku revize zastávala stanovisko, že vytvoří národní provozní pravidla a připraví podmínky pro registrování chovů. Lze se domnívat (je logické), že stejný přístup, resp. přiměřeně adekvátní, bude aplikován i na zařízení, která jsou povolována složkovými právními předpisy.

V současné době je provozováno cca 470 zařízení pod působností zákona o integrované prevenci⁴. Po rozšíření působnosti v IED 2.0 předpokládáme nárůst na cca 750 až 800 zařízení (nelze dopředu predikovat vzhledem k chybějícím informacím v rámci smíšených a „rodinných“ farem).

Současný stav:

- červen 2024 – neformální setkání se zástupci dotčených odvětví, nevládních organizací a členskými státy, zaměřené na regulaci chovů drůbeže a prasat a přípravu UCOL;
- září 2024 – zřízení pracovní skupiny pro výměnu informací o UCOL a zaslání aktivačního dopisu s žádostí o nominace;
- listopad – prosinec 2024 – neformální zahájení prací na UCOL – komunikace s členskými státy (kde již byly nominace akceptovány):
 - za MŽP Ing. Jakub Achrer a Ing. Mgr. Jana Harzerová;
 - za MZe Ing. Lucie Svobodová a Ing. Barbora Božková;
- prosinec 2024 – sběr údajů a definování klíčových environmentálních otázek – požadována zpětná vazba do 10. ledna 2025.

Plánované kroky:

- prosinec 2024 – leden 2025 – ustanovení zbývajících členů pracovní skupiny UCOL (není ještě rozhodnuto o NGO);
- prosinec 2024 – zřízení české pracovní skupiny UCOL;
- únor 2025 – formální zahájení prací na UCOL prostřednictvím zahajovací schůzky pracovní skupiny.

Česká mezirezortní pracovní skupina:

- odborná podpora členům pracovní skupiny UCOL (WG UCOL);
- příprava aplikace provozních pravidel na národní úrovni;
- příprava zjednodušeného povolování (registrace);
- úprava současných metodických dokumentů (pokud nebudou ukončeny a bude nutná aktualizace):
 - intenzivní chov drůbeže a prasat – Podklad pro přezkoumání souladu závazných podmínek provozu zařízení s nejlepšími dostupnými technikami;
 - zařazování chovů hospodářských zvířat podle zákona o ochraně ovzduší, k výpočtu emisí znečišťujících látek z těchto stacionárních zdrojů a k seznamu technologií snižujících emise z těchto stacionárních zdrojů.

⁴ Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů

Následující schéma zjednodušeně ilustruje, jak bude probíhat povolení pomocí stanovených jednotných provozních pravidel a pouhou registrací:

Provozní pravidla budou řešena v legislativě odboru ochrany ovzduší – ve vyhlášce č. 415/2012 Sb.⁵

Registrace bude předmětem přílohy k prováděcímu právnímu předpisu k zákonu o integrované prevenci – ve vyhlášce č. 288/2013 Sb.⁶

Členové české UCOL za MŽP: Ing. Mgr. Eduard Hlavatý (IPPC – registrace), Bc. Kristýna Sůvová (IPPC – provozní pravidla, organizace PS) a Ing. Jakub Achrer (ovzduší) + možný požadavek na odbor ochrany vod.

METODA PRO POSUZOVÁNÍ SHODY S EMISNÍMI LIMITY (ČLÁNEK 15A IED)

Článek 15a IED zavádí standardizovanou metodu pro posuzování souladu s mezními hodnotami emisí (ELV) uvedenými v průmyslových povoleních. Jedná se o nový článek, kterým se zavádí standardizovaná metoda pro posuzování souladu s emisními limity uvedenými v povoleních provozu. Metoda se týká vypouštění odpadních vod a emitování znečišťujících látek do ovzduší. Cílem této metody je zajistit harmonizovaný a spolehlivý přístup ve všech členských státech EU a poskytnout konzistentní rámec pro hodnocení emisí z průmyslových zařízení.

Kromě zařízení, která spadají pod působnost integrované prevence, se bude vztahovat také na spalovny.

Obsah připravované metody:

- podrobný návod, jak by se měly emise měřit a monitorovat, včetně specifikací pro měřicí zařízení a protokoly;
- metodika měření a výpočtu: použití zavedených emisních faktorů a výpočetních metod pro stanovení souladu v případech, kdy není možné provést přímé měření;
- v zájmu zajištění transparentnosti je popsáno, jak by měly být údaje o emisích dokumentovány, vykazovány a ověřovány;
- stanovuje kritéria pro určení, zda průmyslové zařízení splňuje požadované hodnoty ELV.

Současný stav:

- prosinec 2024 – zaslán dopis s žádostí o úvodní konzultaci – zaslány podklady pro konzultace za ČR – aktuálně používané metody měření a výpočtů vč. stanovení nejistot měření;
- tato úvodní konzultační fáze bude trvat přibližně jeden měsíc a po ní bude následovat další konzultační fáze v průběhu roku 2025.

Konzultací se za MŽP účastní: Ing. Mgr. Jana Harzerová (IPPC), Ing. Robert Kičmer (ovzduší), RNDr. Martin Udatný, PhD. (ochrana vod).

⁵ Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší

⁶ Vyhláška č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci

PLÁNY TRANSFORMACE

IED 2.0 ukládá novou povinnost provozovatelům – ve lhůtě do 30. června 2030 (vybrané kategorie) nebo při vyhodnocení souladu s novými závěry o BAT mít zpracovaný a auditorem odsouhlasený plán transformace. Plán transformace bude obsahovat informace o tom, jak provozovatel přemění zařízení v období 2030 – 2050 s cílem přispět ke vzniku udržitelného, čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství účinně využívajícího zdroje do roku 2050, případně včetně hluboké průmyslové transformace. Jeden plán transformace se může vztahovat na několik zařízení.

- Komise má v IED 2.0 uloženo, že do **30. června 2026** přijme akt v přenesené pravomoci, v němž upřesní obsah plánů transformace.
- Práce na prováděcím rozhodnutí zatím nebyly započaty.
- V ČR již probíhají dílčí jednání s některými sektory o představě transformačních plánů, zejména tam, kde jsou vazby na zahraniční mateřskou společnost. Cílem je mj. sběr informací o tom, jak se tyto společnosti připravují, resp. jak se připravují další členské státy.
- Úvaha vyplývající z jednání – hledání návaznosti na projekty, na kterých se podílí MŽP (Prusym, ParaBAT) nebo návaznosti na ESG reporting.

ELEKTRONIZACE POVOLOVACÍHO PROCESU

Novinkou je povinné zavedení elektronického povolování v rámci členských států, které by mělo být plně funkční od 1. ledna 2036.

- Komise má připravit výměnu informací s členskými státy a zveřejnit pokyny k osvědčeným postupům.
- Práce ze strany EK zatím nebyly zahájeny.
- V ČR se pravděpodobně půjde cestou rozšíření stávajících informačních systémů (informační systém IPPC, ISPOP, CRŽP). Na leden domluvena schůzka s odborem informatiky o stanovení postupů. Pravděpodobně zapojení České informační agentury životního prostředí (CENIA) jako správce tohoto informačního systému – předběžně domluveno s ředitelem CENIA, na schůzce v lednu 2025 bude dále upřesněno.

PROBÍHAJÍCÍ APLIKACE ZÁVĚRŮ O BAT DO INTEGROVANÝCH POVOLENÍ

V následující tabulce jsou uvedeny zveřejněné závěry o BAT, u kterých běží čtyřletá lhůta pro jejich aplikaci do integrovaných povolení.

OBOR	Dotčené kategorie ZIP/IED	Závěry o BAT		
		Zveřejnění v Úředním věstníku EU	Implementační rozhodnutí	Přezkum IP
Povrchové úpravy používající organická rozpouštědla (STS)	6.7.	09.12.2020	(EU) 2020/2009	prosinec 24
	6.10.			
Zpracování železných kovů (FMP)	2.3. a)	11.11.2022	(EU) 2022/2110	listopad 26
	2.3. c)			
	2.6.			
Čištění odpadních plynů v chemickém průmyslu (WGC)	4.	06.12.2022	(EU) 2022/2427	prosinec 26
Textilní průmysl (TXT)	6.2.	09.12.2022	(EU) 2022/2508	prosinec 26
Jatka a průmysl zpracovávající jejich vedlejší produkty (SA)	6.4. a)	18.12.2023	(EU) 2023/2749	prosinec 27
	6.5.			
Kovárny a slévárny (SF)	2.3. b); 2.4.; 2.5. b); 6.11.	06.12.2024	(EU) 2024/2974	prosinec 28

Na stránkách informačního systému IPPC jsou uvedeny zveřejněné závěry o BAT a související dokumenty, včetně metodických dokumentů MŽP, které byly z hlediska aplikace závěrů o BAT do integrovaných povolení zpracovány.⁷

METODICKÝ DOKUMENT K ZÁVĚRŮM O BAT WGC

Pro závěry o BAT Čištění odpadních plynů v chemickém průmyslu (WGC) byla v roce 2024 zpracována podrobná metodika.

Závěry o BAT WGC mají za cíl maximální snížení rozptýlených emisí pomocí získání přehledu o jejich celkovém ročním množství, jejich monitorování a zpracování systému řízení těchto emisí pro stanovení možných závazných podmínek provozu. V obecných závěrech o BAT pro neřízené/rozptýlené emise je v BAT 1 uveden požadavek, aby součástí systému environmentálního řízení byl přehled řízených a přehled neřízených/rozptýlených emisí do ovzduší v souladu s BAT 2, systém řízení rozptýlených (fugitivních a nefugitivních) emisí VOC do ovzduší v souladu s BAT 19 a plán řízení za jiných než běžných provozních podmínek (OTNOC) pro emise do ovzduší v souladu s BAT 3.

Tento metodický dokument se zaměřuje na postupy zjišťování a monitorování rozptýlených emisí těkavých organických látek (VOC), které vznikají při výrobních procesech. Může se jednat jak o jednoduché uhlovodíky kromě metanu (tj. alkany a alkeny), tak o deriváty uhlovodíků (alkoholy, aldehydy, ketony, estery, aminy, chlorované uhlovodíky – např. acetaldehyd, formaldehyd, akrolein, akrylamid, methanol, ethanol, aceton, chloroform, vinylchlorid, dichlormethan, dichlorethen, trichlorethen, tetrachlorethan apod.).

Předpokládané datum zveřejnění metodického dokumentu je 20. prosince 2024.

PŘEHLED ČINNOSTI NA JEDNOTLIVÝCH BREF DOKUMENTECH

Následující přehled obsahuje BREF, které ještě nebyly dokončeny, resp. nebyly zveřejněny závěry o BAT. Je zde uveden přehled činností, které byly v rámci revize stávajících BREF nebo tvorby nového BREF byly učiněny v letošním roce. A také informace o plánu na nadcházející období, pokud je plán vytvořen. Činnosti jsou kombinovány v rámci české TPS i evropské TWG.

Pro tvorbu a činnost českých TPS je zpracována metodika⁸. V současné době se zpracovává aktualizace, o kterou jsme požádali MPO vzhledem k většímu zapojení odborných útvarů MŽP. Také se bude rozšiřovat činnost TPS nejen na revizi dokumentu BREF, ale TPS bude aktivní i v následujícím období, až do uplynutí čtyřleté lhůty pro aplikaci zveřejněných závěrů o BAT do integrovaných povolení. Tento požadavek je odůvodněn zvýšenou potřebou odborného posouzení souladu se závěry o BAT (především BAT-AEL, ale i technická BAT). TPS bude tvořit podporu CENIA, která dává vyjádření k souladu se závěry o BAT a případně k řízení o udělení výjimky ze závěrů o BAT. Podle IED 2.0 se emisní limit bude stanovovat co nejbližší spodní hranici rozmezí emisních limitů (BAT-AEL) a provozovatel bude zdůvodňovat, proč nedosáhl spodní hranice. Tato odborná podpora je nutná, jelikož povolující orgán nemá dostatečné znalosti k posouzení tohoto zdůvodnění.

Mimo to IED 2.0 umožňuje stanovit podmínky provozu včetně emisních limitů pro některé skupiny zdrojů (musí být možnost unifikovat podmínky pro celý sektor nebo jeho část). To odpovídá víceméně metodickým dokumentům, které byly vydány k vyhodnocení souladu se závěry o BAT.

⁷

<https://ippc.mzp.cz/ippc/ippc.nsf/%24%24OpenDominoDocument.xsp?documentId=69F6D3CD18B5566DC1258010004242E6&action=openDocument>

⁸ <https://www.mpo.gov.cz/assets/cz/prumysl/ippc-integrovana-prevence-a-omezovani-znecistení/technicke-pracovni-skupiny/2023/4/Mezirezortni-metodika-k-IPPC.pdf>

Následující schéma zjednodušeně popisuje, jak by mohlo probíhat povolení pomocí stanovených jednotných provozních pravidel:

Obecně závazná pravidla by měla být vydávána jako prováděcí předpis k příslušné legislativě. Zatím není zcela rozhodnuto, zda bude spadat pod zákon č. 76/2002 Sb. nebo pod složkové předpisy. Obě řešení mají své výhody i nevýhody.

Členové příslušných TPS jsou uvedeni na stránkách MPO⁹. Seznam je průběžně aktualizován.

Členem TWG v rámci sevillského procesu je vždy vedoucí příslušné české TPS a někteří členové TPS – je vždy uvedeno u seznamu členů na stránkách MPO. Mimo uvedených členů TWG jsou za MŽP také členy Ing. Mgr. Jana Harzerová (podle čl.75 a čl.13 IED), Ing. Mgr. Eduard Hlavatý (podle čl.13 IED).

1. KOVÁRNÝ A SLÉVÁRNÝ (SF) BREF

BREF SF se zaměřuje na procesy slévárenské výroby, které zahrnují tavení kovů, odlévání, chlazení a zpracování odlitků. Klíčovými tématy jsou snižování emisí prachu, těkavých organických látek (TVOC), benzenů, formaldehydu a dalších znečišťujících látek, efektivní nakládání s odpady a recyklace vedlejších produktů, jako jsou licí formy, jádra a struska.

Proces přezkoumání BREF SF byl dokončen v květnu 2024, kdy bylo hlasováno o finálním dokumentu BREF podle článku 13 IED. Závěry o BAT získaly kladné hlasování na schůzi Výboru podle článku 75 IED, která se konala dne 17. září 2024. **Návrh prováděcího rozhodnutí Komise byl přijat v září 2024**, na podzim proběhly revize jednotlivých jazykových mutací. **Závěry o BAT byly zveřejněny v Úředním věstníku Evropské unie dne 6. prosince 2024 pod č. (EU) 2024/2974¹⁰**. Dnem zveřejnění začíná čtyřleté přechodné období, během kterého musí všechny slévárny podléhající IED splnit nové požadavky stanovené v závěrech BAT.

Závěry o BAT se týkají cca 50 zařízení v ČR. Se Svazem kováren a sléváren bylo domluveno, že **bude pro soulad se závěry o BAT zpracován metodický dokument**. V současné době zjišťují, zda a kolik zařízení uvažuje o podání žádosti o udělení výjimky z plnění emisního limitu dle závěrů o BAT – tuto informaci MŽP obdrží v lednu 2025, kdy je již naplánována schůzka k připravovanému metodickému dokumentu.

Na podzim 2024 již proběhl seminář pro provozovatele v rámci tohoto sektoru, kde byli upozorněni, jak bude probíhat přezkoumání souladu se závěry o BAT a která navazující řízení po přezkoumání budou probíhat.

Tento BREF je gesci TPS Metalurgie.

Členové české TPS za MŽP: Ing. Mgr. Eduard Hlavatý (IPPC) a Ing. Klára Janotová (ovzduší)

2. KERAMICKÝ PRŮMYSL (CER) BREF

⁹ <https://www.mpo.gov.cz/ippc/tps/--223045/>

¹⁰ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402974

Dokument BREF CER se zaměřuje na technologické procesy v keramickém průmyslu, který zahrnuje výrobu širokého spektra produktů, jako jsou stavební materiály (cihly, dlaždice), sanitární keramika, technická keramika a další. Zabývá se klíčovými oblastmi, jako je optimalizace spotřeby energie, řízení emisí (např. oxidů dusíku, prachových částic), nakládání s odpady vznikajícími při výrobě a efektivní využití surovin.

Současný stav:

- květen 2024 – online workshop nad sběrem dat a jejich vyhodnocením;
- červen 2024 – online workshop k tématu dekarbonizace;
- červenec 2024 - EU-BRITE (The European Bureau for Research on Industrial Transformation and Emissions) sdílela neformální dokument nastiňující podobu návrhu závěrů BAT CER a zavádějící novinky vyplývající z nové IED 2.0 – neformální dokument neobsahoval žádné hodnoty pro BAT-AEL, BAT-AEPL ani srovnávací hodnoty definované v čl. 3 odst. 13, 13a a 13b);
- září 2024 – online meeting k neformálnímu dokumentu EIPPCB.

Plánované kroky:

- leden – únor 2025 – zhodnocení připomínek TWG k prvnímu draftu a jejich zapracování. Harmonogram dalších revizí, workshopů a finální schválení budou následovat po obdržení zpětné vazby na tento draft.

Revize BREF CER probíhá již v podobě, kterou po dokumentech BREF vyžaduje IED 2.0.

Hlavní aspekty revize BREF CER zahrnují důraz na dekarbonizaci a snížení závislosti na fosilních palivech, což zahrnuje elektrifikaci tepelných procesů, jako jsou intermitentní a kontinuální pece, a využití obnovitelných zdrojů energie, například vodíku z nefosilních zdrojů. Dále se revize zaměřuje na optimalizaci návrhu produktů a použití surovin s nízkým obsahem uhlíku. Další klíčové prvky zahrnují zavedení systémů environmentálního managementu (EMS), jejichž cílem je neustálé zlepšování environmentální výkonnosti zařízení, a monitorování emisí CO₂, spotřeby vody, energie a surovin. Důležitou součástí jsou také specifické úrovně environmentální výkonnosti, včetně referenčních hodnot pro čistou spotřebu energie a vody či množství odpadu určeného k likvidaci.

Členové české TPS za MŽP: Ing. Mgr. Eduard Hlavatý (IPPC) a Ing. Klára Janotová (ovzduší)

3. POVRCHOVÉ ÚPRAVY KOVŮ A PLASTŮ (STM) BREF

BREF STM je zpracovávána pro procesy povrchové úpravy kovů a plastů, které zahrnují elektrolytické a chemické postupy. Mezi tyto činnosti patří např. odmašťování, moření, pokovování (měď, nikl, chrom, zinek a další kovy), aplikace nekovových povlaků, chemické černění, anodická oxidace a závěrečné úpravy jako lakování nebo pasivace.

Mezi hlavní témata patří omezení emisí z chemických lázní a dalších částí procesů, optimalizace spotřeby energie, chemikálií a vody, a zlepšení nakládání s odpady a odpadními vodami. Má zásadní význam pro průmyslové sektory, jako je automobilový, letecký, strojírenský a elektrotechnický průmysl, které využívají povrchové úpravy ke zlepšení vlastností a životnosti svých produktů.

Klíčové milníky a současný stav:

- květen 2024 – hodnocení dat prostřednictvím aplikace Qlik;
- červen 2024 – první workshop nad sběrem dat a jejich vyhodnocením;
- červenec – září 2024 – úprava a doplnění dotazníků na základě podnětů z předchozího workshopu.

Plánované kroky:

- ke konci roku očekáváme první formální draft (D1);
- 1. čtvrtletí 2025 – připomínky k draftu D1;
- 3./4. čtvrtletí 2025 – Final Meeting.

4. VÝROBA VELKOOBJEMOVÝCH ANORGANICKÝCH CHEMIKÁLIÍ (LVIC) BREF

BREF LVIC se zaměřuje na výrobu anorganických chemikálií ve velkém objemu, které zahrnují procesy produkce kyselin, zásad, solí a dalších klíčových chemikálií. Dokument pokrývá širokou škálu výrobních procesů, včetně výroby kyseliny sírové, kyseliny dusičné, amoniaku, fosfátů a dalších chemických látek, které jsou nezbytné pro průmyslová odvětví, jako je výroba hnojiv, petrochemie a zpracování kovů.

Navazuje na dva původní dokumenty BREF:

- Výroba velkoobjemových anorganických chemikálií – pevné a ostatní látky;
- Velkoobjemové anorganické chemikálie - amoniak, kyseliny a průmyslová hnojiva.

Současný stav:

- leden – duben 2024 – dotazníková šetření – sběr dat;
- aktuálně probíhá zpracování získaných dat pomocí aplikace Qlik.

Členové české TPS za MŽP: RNDr. Helena Kameníčková (IPPC)

5. VÝROBA VODÍKU POMOCÍ ELEKTROLÝZY VODY

Výroba vodíku pomocí elektrolýzy vody byla z procesu BREF LVIC vyňata kvůli nedostatku dostupných dat. Nicméně, v rámci přípravy projektů proběhlo dotazníkové šetření, které bylo zakončeno workshopem v listopadu 2024 připraveným Joint Research Centre Evropské komise. Šetření se zúčastnilo 34 respondentů, kteří představili celkem 23 projektů. Z těchto projektů se očekává, že 19 by mělo být uvedeno do provozu do roku 2028. Českou republiku v tomto procesu zastupovali kolegové ze společnosti ORLEN Unipetrol RPA s.r.o., kteří prezentovali svůj projekt.

Výroba vodíku pomocí elektrolýzy vody je novou kategorií v příloze k IED 2.0. Zatím není plánováno zpracování BREF a vydání závěrů o BAT, které budou závazné.

6. TĚŽBA A ZPRACOVÁNÍ KOVŮ (MIN) BREF

Nový dokument BREF MIN se zaměřuje na průmyslové procesy spojené s těžbou a úpravou rud. Jeho cílem je stanovit nejlepší dostupné technologie (BAT) pro novou činnost (kategorie 3.6) v příloze IED 2.0 **Těžba a zpracování surovin, jako jsou bauxit, měď, zlato, železo, olovo nebo zinek**, s ohledem na minimalizaci environmentálních dopadů. Dokument se bude podrobně zabývat monitorováním emisí (včetně prachových částic a skleníkových plynů), optimalizací spotřeby energie, chemikálií a vody, a nakládání s odpadními vodami a hlušinou. Součástí bude také požadavek na využívání moderních technologií v oblasti dekarbonizace. Dokument nebude zahrnovat těžbu geotermálního lithia ani drobné řemeslné aktivity.

Současný stav:

- duben 2024 – 19. zasedání fóra podle článku 13 IED, kde byla na roky 2024-2026 zařazena tvorba nového BREF MIN;
- květen 2024 – aktivační dopis (EU-BRITE) o započetí přípravy tvorby BREF dokumentu MIN;
- srpen 2024 – nominování členů TWG za Českou republiku;
- srpen 2024 – aktivování české TPS – využití a rozšíření stávající TPS Nakládání s těžebním odpadem a její přejmenování na Těžba a úprava rud v průmyslovém měřítku;
- říjen 2024 – vydání tzv. Background paper dokumentu (podklad k chystanému Kick-off meetingu);

- prosinec 2024 – proběhl hybridní formou Kick-off-meeting.

Plánované kroky:

- příprava dotazníku pro sběr dat je plánována na rok 2025;
- plánované ukončení přípravy BREF MIN je plánováno na rok 2028.

Aktuálně na území České republiky není evidováno žádné zařízení, které by spadalo pod připravovaný MIN BREF. Nicméně do budoucna lze počítat, že do této kategorie může spadat plánovaná těžba lithia na Cínovci. V rámci Kick-off meetingu vznikla nejistota týkající se zahrnutí přetěžování hlušinových hald v Trinci – nyní je provozovatelem prověřováno, zda naplní dikci kategorie 3.6 v příloze směrnice či nikoliv.

Členové české TPS za MŽP: Bc. Kristýna Sůvová (IPPC)

7. SKLÁDKY ODPADŮ (LAN) BREF

Jedná se o nový dokument BREF pro stávající kategorii 5.4 zákona integrované prevenci Skládky, které přijímají více než 10 t odpadu denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000 tun odpadu, s výjimkou skládek inertního odpadu. Pro tuto kategorii nebyly dosud BREF zpracovávány vzhledem k nejasným vztahům mezi IED a směrnicí o skládkování.

Dokument by se měl věnovat klíčovým aspektům, jako je snižování emisí skleníkových plynů (zejména metanu), optimalizaci nakládání s kapalnými odpady a prevenci úniků znečišťujících látek do půdy a vody. Součástí by mělo být také zavedení pokročilých technologií pro zachytávání a využívání skládkového plynu, efektivní řízení odpadů a zlepšení procesů monitorování a kontroly emisí.

Současný stav:

- listopad 2024 – aktivace technické pracovní skupiny (LAN TWG) pro LAN BREF. Členům Fóra podle článku 13 IED zaslán aktivační dopis, který obsahuje obecná orientační témata pro usnadnění frontloading procesu (předběžný sběr dat a názorů) – termín pro nominaci členů LAN TWG 31. ledna 2025;
- aktivace české TPS pro tvorbu BREF – využití stávající TPS Zpracování a spalování odpadů.

Plánované kroky:

- červen 2025 – Kick-off meeting TWG, kde bude upřesněn harmonogram;

Členové české TPS za MŽP: Bc. Kristýna Sůvová (IPPC) a Ing. Gabriela Srbová (ovzduší) + požadavek na zapojení zástupce odboru odpadů

8. VÝROBA BATERÍ

V rámci IED 2.0 došlo k rozšíření zahrnutých činností o zcela novou kategorii 2.7 Výroba baterií jiných než výhradně montovaných s výrobní kapacitou 15 000 tun bateriových článků (katoda, anoda, elektrolyt, separátor, kapsle) nebo více za rok.

Pro tuto kategorii se připravuje nový BREF zaměřený na výrobu lithiových baterií, zejména v tzv. gigatovárnách s výrobní kapacitou 3,5 GWh nebo více ročně. Tento dokument bude klíčový pro zajištění udržitelných výrobních procesů a minimalizaci environmentálních dopadů spojených s výrobou a recyklací baterií. Výroba baterií je zásadním pilířem pro splnění cílů EU Green Deal a dosažení klimatické neutrality do roku 2050.

Práce na BREF budou započaty v lednu – únoru 2025, kdy bude iniciována tvorba TWG.